

brijzeld heen zinken voor Gods Woord! Indien men zoo ellendig terneer ligt, komt ook in het hart het gebed op: „o God, wees mij zondaar genadig”. Dan blijft men om genade bedelen, maar dan geeft de Heere ook overvloedig, zoodat er vrucht gezien wordt, vrucht des Geestes te midden der ellende. Zoo leert men telkens weer, hoe het geheele geestelijke leven een opstijgen en weer nederdalen is, van de kennis onzer ellende tot die der verlossing, maar niet minder tot de kennis, hoe men God voor zulke verlossing zal dankbaar zijn. Als men dan soms meent volleerd te zijn, ziet men plotseling, dat men weer van voren af beginnen moet! Amen.

HIJ NEEMT UIT HET MIJNE

VRAAG EN ANTWOORD 51 EN 53.

Vraag: Wat nuttigheid brengt ons deze heerlijkheid van ons Hoofd Christus?

Antwoord: Eerstelijk, dat Hij door Zijn Heilige Geest in ons, Zijn lidmaten, de hemelsche gaven uitgiet. Daarna, dat Hij ons met Zijn macht tegen alle vijanden beschut en bewaart.

Vraag: Wat gelooft gij van de Heilige Geest?

Antwoord: Eerstelijk, dat Hij te zamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is. Ten andere, dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste en bij mij eeuwiglijk blijve.

„Wat gelooft gij van de Heilige Geest?” Zoo luidt een der meest gewichtige vragen van onze Heidelbergsche Catechismus. En het antwoord, uit het leven en naar de waarheid, is dit: „Eerstelijk, dat Hij samen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is; ten andere, dat Hij ook aan mij gegeven is, opdat Hij mij, door een oprecht geloof, Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste, en bij mij eeuwig blijve” (Vr. en antw. 53). — Met deze vraag en dit antwoord hangt ten nauwste samen de vraag: „Wat nuttigheid brengt ons nu deze heerlijkheid van ons Hoofd Christus?” alsmede het antwoord: „Eerstelijk, dat Hij door Zijn Heilige Geest in ons, Zijn lidmaten, de hemelsche gaven uitgiet” (Vr. en antw. 51).

Wij kunnen deze vraag nooit te dikwijls doen, en wij moeten daarop, zullen wij zalig worden, het antwoord kunnen geven, dat de Catechismus geeft. Want met recht schrijft een Apostel: „Zoo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe” (Rom. 8 : 9 b).

Dat de Heilige Geest te zamen met den Vader en met den Zoon waarachtig en eeuwig God is, staat vooreerst als leer der Heilige Schrift vast, en die daaraan mocht twijfelen, is geen Christen. De doopsformule en de apostolische zegen (Matth. 28 : 19 en 2 Cor. 13 : 13) zijn daarvoor genoegzame bewijzen. Daarom noemt een Apostel Hem ook de „eeuwige Geest” (Hebr. 9 : 14). Daarom worden Hem ook in de Heilige Schrift dezelfde eigenschappen toegeschreven, als den Vader en den Zoon. — Dat Hij *almtegenwoordig* is, betuigt David Psalm 139. — Dat Hij *almetend* is, lezen wij Hand. 5 : 3, 4. — Dat Hij *almachtig* is, zien wij uit Zijn werken. Waar Hij werkt, daar werkt Hij als de oorsprong en eerste oorzaak, die zich in zijn werking van de middelen bedient. Waar Hij de kracht en gave Gods genoemd wordt, daar bewijst dit niet, dat daarom de Heilige Geest bloot een kracht zou zijn. Aangezien ook Christus de wijsheid, kracht en gave Gods heet. Dat de Heilige Geest daarentegen een Persoon is, onderscheiden van den Vader en den Zoon, een Persoon, die uit eigen machtsvolkomenheid „Ik” zegt, zien wij uit de Handelingen der Apostelen, waar de Heilige Geest zegt: „Ik heb hen gezonden”, en: „Zondert Mij af beide Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb” (Hand. 10 : 20; 13 : 2). Daarom wordt Hij ook in het bijzonder bij de doop van Christus, zoo ook wanneer de Heere Hem belooft te zenden, van den Vader en den Zoon onderscheiden (Matth. 3 : 16, 17; Joh. 15). Aan een kracht kan men niet toeschrijven verstand en wil, terwijl toch van de Heilige Geest gezegd wordt: „Hij onderzoekt de diepten Gods”, en: „Deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, deelende aan een ieder in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil” (1 Cor. 12 : 11; Hoofdst. 2 : 10). Wat wij Hand. 20 : 28 lezen, bewijst ten volle, dat Hij een Goddelijk Persoon is. En wat wij Jes. 6, vergeleken met Hand. 28 : 25, vinden, zegt ons genoegzaam, dat de Heilige Geest „Jehovah” is, de Heere, God met den Vader en den Zoon. Daarom is het geen beeldspraak, als er Hebr. 3 gezegd wordt, dat Hij „zegt”, en Hebr. 10, dat Hij „getuigt”, en 1 Cor. 3 en 6, dat Hij in ons woont, als in een tempel. En wat moet het beduiden, als het heet: „Zij verbitterden Zijn Heilige Geest, en hebben Hem smarten aangedaan” (Jes. 63 : 10), en: „Bedroeft den Heiligen Geest Gods niet” (Ef. 4 : 30). — En waarom is de zonde, tegen Hem bedreven, niet te vergeven (zie Mark. 3 : 29), indien Hij niet een Persoon is, van den Vader en den Zoon onderscheiden, en met Hem te zamen eeuwig God? Niet te vergeefs staat er geschreven

Hand. 2: „Zoo als de Geest hun gaf uit te spreken”.

Daarom zij het verre van ons, onder de Heilige Geest te verstaan een goede beweging in den mensch, of een genadegave, of kracht. Want wie zal ons helpen, wanneer wij Hem verloochnen en Hem Zijn Goddelijke heerlijkheid en eer rooven? Voorzeker, waar dit geschiedt, daar is Zijn gemeenschap niet, maar de duivel is er in de gedaante van een engel des lichts. Zijn Naam is echter zooals de wijze, waarop Hij werkt. „Geest” is Zijn Naam, of „blazing”. — Zijn werking is als die van de wind, weshalve Hij ook dikwijls in de Schrift „wind” genoemd wordt. Zoo in het Hooglied: „Ontwaak, Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof!” (Hoogl. 4 : 16). En bij Ezechiël lezen wij: „Menschenkind, profeteer tot de Geest, — en zeg tot de Geest: Zoo zegt de Heere Heere: Gij Geest, kom aan van de vier winden!” (Hoofdst. 37 : 9). De Naam geeft dus te kennen een „blazen”. Zoo lezen wij Joh. 20 : 21, 22: „Jezus zeide tot hen: Vrede zij u! gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook u. En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt de Heilige Geest”. Daarom heet Hij ook vaak: „de Adem des Almachtigen”, en „Geest Zijns monds”, gelijk in Job 33 en Ps. 33 : 6.

Daarin is echter de Heilige Geest van den Vader en den Zoon onderscheiden, dat Hij van den Vader en den Zoon uitgaat, of ook van den Vader uitgaat, en door den Zoon van den Vader gezonden wordt.

Dat de Heilige Geest als de *derde* Persoon in het Goddelijk Wezen ons geopenbaard is, geschiedt niet daarom, omdat Hij de derde Persoon zou zijn in rang of eer, maar overeenkomstig de heilsorde, naar welke Hem de heiliging toekomt.

En hier hebben wij nu de vraag te beantwoorden, hoe wij zulks te verstaan hebben, en welke troost wij in het algemeen daarvan hebben, dat wij gelooven, dat de Heilige Geest God is, ééns wezens met den Vader en den Zoon.

Tot het antwoord op deze vraag zullen wij nimmer komen, noch er gewicht aan hechten, als het niet bij ons waarheid is, wat de Catechismus zegt: „De Heilige Geest is ook aan mij gegeven”.

De Heilige Geest heet de eeuwige Geest; want zoo lezen wij Hebr. 9 : 14 van Christus: „Die door de eeuwige Geest zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft”.

Uit deze benaming „eeuwige Geest” besluiten wij, dat de Heilige Geest werkzaam is in de eeuwige vrederaad, en tusschen de strafeischende gerechtigheid en de genade den Midde-

laar verwekt heeft, om aan beide de voldoening te geven. — Ook, dat Hij het op zich heeft genomen, den Middelaar tot dat werk toe te rusten en te bekleeden, Hem in de wereld in te brengen, Hem in de maagd als mensch te laten ontvangen worden, Hem in Zijn Middelaarswerk en bij Zijn lijden en sterven te dragen, Hem uit de dooden op te wekken, ook Hem voor hemel, aarde en hel te rechtvaardigen als God, Heere, Heiland en Middelaar. Want God, die geopenbaard is in het vleesch, is gerechtvaardigd in de Geest, en Hij, die wel gedood is in het vleesch, werd levend gemaakt door de Geest. De Heilige Geest heeft zich voorts den Vader en den Zoon ten dienste gesteld, om levend te maken allen, die de Vader uit de verloren massa der menschen zich heeft uitverkoren en aan den Zoon heeft gegeven, om hen te verzoenen en te lossen met Zijn bloed. Hij stelt zich den Vader ten dienste, om den Zoon als Middelaar bekwaam te maken tot Zijn ambt en werk. Vervolgens stelt Hij zich daarin den Vader ten dienste, dat Hij op den Zoon rust als belofte en erfdeel en loon voor den arbeid Zijner ziel, om daarna op de bede van den Zoon uit te gaan en levend te maken de dooden des Heeren. En wederom, nadat Hij hen tot het geloof heeft opgewekt, in hen te wonen en zich aan hen te laten schenken als een zegen Gods en als een belofte Gods, die in Christus Jezus den geloovigen toegezegd is. Anderzijds zou Hij de verworpenen zooveel doen verstaan, dat zij den Vader en den Zoon nochtans zouden moeten rechtvaardigen, alhoewel zij zouden verloren gaan.

Wie van het bovenstaande iets verstaat, kan niet anders dan gelooven, dat de Heilige Geest „God” is, en zal eenigermate leeren vatten, waarom Zijn werk en dienst in de Heilige Schrift en in de Gemeente evenzeer verheerlijkt wordt, als de eeuwige verkiezing en de verlossing. Ook zal hij begrijpen, waarom de Heere in de dagen Zijns vleesches steeds bij al, wat Hij deed, spoedig ontweek, en de vruchtbaarmaking, de toepassing aan de Heilige Geest overliet; en waarom Hij tot de Apostelen zeide: „Het is u nut, dat Ik wegga, want indien Ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen” (Joh. 16 : 7).

Dan verstaat men ook, hoe de Heilige Geest bij de schepping broedend als een duif op de wateren kon zweven (Gen. 1 : 2). En Hij stoorde zich niet aan de spoedige afval des menschen, die nog te scheppen was. Toen het Woord van God uitging en schiep, toen wierp Hij zich in het Woord, snel broedende en kiemen uitdrijvende, leven wekkende, en voortbrengende

al wat het Woord in het aanzijn riep. Ook dacht Hij reeds aan de nieuwe Schepping der genade.

Als *Drager van het levende Woord der belofte*, dat in de wereld kwam, was Hij ook vanouds de Drager der Profeten, zoodat dezen, door Hem gedragen, de heerlijkheid en majesteit verkondigden van den Koning der eere en der genade, van den tweeden Adam, van den Mensch Christus Jezus, allen ellendigen ter verlossing en vertroosting, en door hen riep Hij Zion toe: „Ziet, hier is uw God; ziet, Hij komt, om u te verlossen”. Hij heet de „Heilige Geest”, en de „Geest der heiligmaking” (Rom. 1 : 4), d.i. de Geest, die al degenen, welke door den Vader uitverkoren zijn, weer in de rechte verhouding brengt tot de eeuwige, door ons geschonden Wet, en hen daarin bewaart, zoodat het louter heiligheid is boven voor Gods rechterstoel en hierbeneden in de Gemeente.

Te dien einde kwam Hij vooreerst van den Vader als zalfolie op den Zoon, op den Middelaar Gods en der menschen. Dat Hij zoo op Christus gekomen is, wordt door God den Vader betuigd in Jes. 42, zeggende: „Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven”. Christus betuigt dit zelf in Jes. 61, zeggende: „De Geest des Heeren Heeren is op Mij”. En de Gemeente betuigt dit in Jes. 11 van den Middelaar met deze woorden: „Op Hem zal de Geest des Heeren rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreeze des Heeren”. Ook was dit reeds te voren van Hem betuigd in zoovele schaduwen en beelden, als bijv. in de zalving van den hoogepriester, en later in de zalving der koningen en profeten. — Als zoodanig kwam Hij op Maria, dat zij den beloofden Christus in het geloof ontving in haar moederschoot. Als zoodanig kwam Hij op den Heere bij de doop, en bleef op hem. Als zoodanig dreef Hij Hem in de woestijn. Van Hem zegt de Heere, dat Hij door Hem de duivelen uitdrijft, — en de Apostel, dat de Heere door Hem aan Zijn Apostelen bevelen gaf. En was het niet ook door Hem als zoodanig dat de tabernakel met al zijn gereedschappen, en de tempel van Salomo gemaakt werd, en dat al Gods helden, die toch in zichzelf enkel zwakke vaten waren, met kracht werden aangedaan, om de werken Gods te verrichten?

Van welk een machtige beteekenis wordt Hij hier, en welk een rijke troost ligt daarin uitgesproken, wanneer het Rom. 1 heet, dat Jezus Christus krachtiglijk bewezen (gedecreteerd) is, te zijn de Zoon van God naar een Geest van heiliging uit opstanding van dooden.

Van de Heidenvolken, die tot den Heere bekeerd waren, wordt door den Apostel Paulus betuigd, dat zij Zijn offerande zijn, die hij Gode gebracht heeft, geheiligd door de Heilige Geest (Rom. 15 : 16).

De Heilige Geest heeft echter onzen Heere, Verlosser en Middelaar toegerust, opdat de heiligheid door Hem zou aangebracht zijn, doordat Hij aan de door ons geschonden Goddelijke gerechtigheid genoegdoening zou geven. Opdat Hij de eeuwige gerechtigheid zou aanbrengen, de verlossing van zonde, dood en duivel in Zijn bloed. Opdat Hij een vloek zou worden voor de door de Wet vervloekten, en Hij hen alzo zou vrijkopen van de vloek der Wet, en de Wet weder zou oprichten door een volkomen gehoorzaamheid.

Alles was weer heiligheid in de hemel, toen Christus zichzelf door de eeuwige Geest Gode onstraffelijk opofferde, — alles was weer heiligheid in de hemel, toen Christus door alle hemelen was doorgestaan en een eeuwige verzoening gevonden had; — heiligheid in de hemel, niet met betrekking tot God, maar met betrekking tot menschen, die als rebellen van God waren afgekomen. En toen Christus ten hemel voer, omgaf Hem deze heiligheid, en de Geest kwam op Hem rusten als de belofte van den Vader, als loon voor de arbeid Zijner ziel. De Gemeente stond daar in Christus Jezus voor Gods aangezicht, in Christus verzoend, gerechtvaardigd, geheiligd in Zijn dood. Het lichaam der zonde was in Hem aan Zijn kruis te niet gedaan, en in Hem stond zij daar als een geheel nieuwe mensch, in Hem in volkomen overeenstemming zijnde met de Wet, uit dooden opgestaan, met Hem ten hemel gevaren, — en in Hem kwam de zegen, het loon, de belofte des Geestes op haar neer. Nu ging het er om, dat hetgeen in de hemel waarheid was geworden, ook waarheid werd in Zijn Gemeente, die nog in de wereld is. Daarom bad de Zoon den Vader om de belofte des Geestes voor de Zijnen, dat deze Geest alsnu Hem als hun Heiland in hen verheerlijken zou, en hun alles openbaren en in het geloof mededeelen zou, wat Hij voor hen bezat, wat Hij van den Vader voor hen had ontvangen. Hij bad dat deze Geest zou komen, om hen te verlichten en in alle waarheid te leiden, hun alle heilgeheimen te ontdekken, hen te troosten, en bij hen eeuwig te blijven. Hij bad dat zij de wereld mochten overwinnen, het geloof behouden, en, als eerstelingen, het middel en de uitverkoren vaten mochten zijn, om Zijn Naam te dragen tot aan het einde der wereld, opdat alle einden der wereld zich tot Hem mochten wenden en zeggen: „In den Heere Heere

hebben wij gerechtigheden en sterkte”. En God, die gezegd heeft: „Eisch van Mij” (Ps. 2), gaf Hem de Geest der heiliging, die zich Hem had ten dienste gesteld en Hij zond de Geest neder van den Vader op die dag, die door de Wet was bestemd en te voren betuigd, op de vijftigste dag.

Sedert hebben wij het woord der Apostelen, en Hij, die gebeden heeft voor allen, die door hun woord in Hem gelooven zouden, bidt nog den Vader, en zendt nog van den Vader neder de Geest der heiliging op allen, die de Vader Hem geeft, hetzij zij nabij, of verre zijn, hetzij zij in het geloof zijn, of nog in de dood liggen.

Zoo lezen wij bij den Apostel Petrus (1 Petr. 1): „Uitverkoren naar de voorkennis Gods, des Vaders, in de heiligmaking des Geestes tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus”. — En bij den Apostel Paulus (2 Thess. 2 : 13): „Maar wij zijn schuldig, altijd God te danken over u, broeders! die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid, waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie tot verkrijging der heerlijkheid onzes Heeren Jezus Christus”.

Nu volgt de vraag: Hoe heiligt deze Heilige Geest? „Hij is mij gegeven, ook mij, Hij maakt mij Christus en al Zijn weldaden deelachtig, Hij troost mij”, antwoorden wij met de Catechismus.

Ik betuig u van te voren, dat de natuurlijke mensch, de mensch met al zijn zoogenaamde hooge aanleg van verstand en wil, niets begrijpt van de Geest Gods, ja, dat de dingen des Geestes hem dwaasheid zijn. Wat kan de natuur erkennen van hetgeen God alleen door Zijn Geest openbaart?

Als ik zeg, dat de Heilige Geest als Geest der heiliging werkt, zoo versta ik dit in die zin, dat Hij de verkorenen in de heiligheid inleidt, welke Christus voor hen verworven en aangebracht heeft, en hen in deze bewaart en beweegt.

Dit doet Hij bij de verkorenen in een tweevoudige betrekking. Vooreerst als middel en werktuig in de hand des Vaders en des Zoons, om het geloof te werken, ten andere als belofte van den Vader en den Zoon in de geloovigen.

Wat het eerste betreft, zoo werkt Hij in de verkorenen zonder hun toedoen, onweêrstaanbaar, maar zichzelf verbergende. Wat het andere betreft, zoo werkt Hij met de geest der verkorenen mede, heeft echter te voren gemaakt, dat zij niet anders willen, dan Hij wil. Hij werkt in de geloovigen alzo,

dat zij Hem erkennen in Zijn werking, in handel en wandel, aan het getuigenis, dat Hij in hun geweten getuigt, aan de verlichting, die Hij schenkt aan hun verstand, aan de levens- en stervenstroost, welke Hij hun in het hart spreekt.

Van deze stukken zullen wij, zoo God wil, bij de eerstvolgende gelegenheid handelen, en de prediking van heden besluiten met de heilbede voor de Gemeente: „De gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen!”
Amen.

EEN LEVEND LIDMAAT DER GEMEENTE, DOOR HET GELOOF.

VRAAG EN ANTWOORD 54.

Vraag: Wat gelooft gij van de heilige, algemeene, Christelijke Kerk?

Antwoord: Dat de Zoon Gods uit het gansche menschelijk geslacht zich een Gemeente, tot het eeuwige leven uitverkoren, door Zijn Geest en Woord, in eenigheid des waren geloofs, van het begin der wereld tot aan het einde, vergadert, beschermt en onderhoudt; en dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig zal blijven.

Wij lezen in de 93ste Psalm van onzen Heere en Heiland Jezus Christus, dat Hij Koning is, dat Hij alles alleen in Zijn hand en macht heeft en dat daarom de wereld tot op de dag van het gericht onwankelbaar vaststaat. Zijn troon is een troon der genade en van deze troon zingen wij, dat hij eeuwig vaststaat, d.w.z. dat men deze troon niet kan omverstooten, dat zelfs alle macht der wereld en der hel daartegen niets vermogen. Hij, Jezus Christus, leeft eeuwig, is dus gisteren en heden Derselfde en in der eeuwigheid. De stroomen der aanvechting van de zijde der hel en der wereld, die zich verheffen tegen het Woord, tegen de troon des Heeren, vermogen toch niets en het blijft waar, wat wij naar een andere Psalm zeggen: „De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten”. Alle stroomen mogen zich verheffen tegen deze troon der genade, hij staat toch ver boven iedere zonde en wat de Heere belooft, dat vervult Hij ook, daartoe heeft Hij alle macht. Dat is Zijn getuigenis, dat nimmermeer wankelt, al wankelt naar het zichtbare ook alles hier op aarde. En omdat Hij een Heere is, die woord en trouwe houdt, zoekt het volk des Heeren, dat in den Heere blijft, tot sieraad de ware heiligheid, terwijl het alle valsche heiligmaking en gerechtigheid uit de werken verwerpt. Dat is een heerlijke troost. Dit volk, dat de Heere heeft, noemt Hij ook

Zijn „Gemeente”, een benaming, die wij vinden Matth. 16 : 18: „En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus en op deze petra zal Ik Mijn Gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen”; — Mijne Gemeente zal Ik bouwen op deze rots, d.i. op de belijdenis: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods”. Volgens deze benaming belijden wij met de gansche Christenheid: *Ik geloof ééne heilige, algemeene, Christelijke Kerk*. — Overwegen wij dit Geloofsartikel aan de hand van de nadere uiteenzetting, welke wij daarvan vinden in vraag en antwoord 54 van onze Catechismus.

Wij hebben dus voor ons de leer van wat de heilige, algemeene Christelijke Kerk is. Uit de leer komt het geloof, wat deze heilige, algemeene, Christelijke Kerk is, dat wij dus niet gelooven *aan* de Kerk of *in* de Kerk, maar dat wij gelooven, wat de Kerk is. Daartoe is noodig: het weten, het belijden, het vertrouwen. Dat wij dus in de eerste plaats kennen en belijden de volgende stukken: God de Vader heeft vóór de grondlegging der wereld in Christus Jezus een zeker aantal menschen uitverkoren ten eeuwigen leven, zonder eenigszins acht te slaan op hun werken, hetzij goede, of booze, alleen uit vrije ontferming; — menschen, die niet beter zijn dan al de andere menschen, welke Hij naar Zijn rechtvaardig oordeel verhardt;¹⁾ gelijk geschreven staat: God ontfermt zich, diens Hij wil, en Hij verhardt, dien Hij wil. De uitverkorenen heeft Hij aan Zijn Zoon gegeven, opdat de Zoon Borg zou zijn voor de Gemeente en zij ook zeker zalig zou worden. Zoo heeft Hij het dan den Zoon gegeven, om voor deze Gemeente te sterven, opdat de Zoon de eeuwige dood zou sterven aan het hout des kruises, de dood, die deze uitverkorenen hebben verdiend. En dat Hij voor de uitverkorenen zou verwerven, nadat Hij voor hen zou betaald hebben, gerechtigheid en eeuwig leven. Daarna heeft God de Heere hemel en aarde geschapen. Vervolgens is gekomen de droeve val onzer eerste ouders en het gevolg van deze val was, dat wij allen in de dood en onder de eeuwige vloek en het eeuwig oordeel geraakten en allen geboren worden, onbekwaam tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad. Zoo is het menschdom en er is aan dit menschdom geen vezeltje te herstellen. Er was aan geen weer-goedmaken te denken, want alles lag in de dood. Zoo was dan het gansche leven en al het werken der menschen in gelijke toestand, dat is dood. Doch

¹⁾ De Nederlandsche Geloofsbelijdenis formuleert hier anders: Rechtvaardig: doordien Hij de anderen laat in hunnen val en verderf, waar zij zichzelf in geworpen hebben. (Art. 1b; cf Art. 20!). Noot van de bewerkers.

nu komt de eeuwige Zoon Gods en brengt ten uitvoer, wat Hij in de eeuwige Raad op zich had genomen. Deze Zoon Gods dan gaf aan menschen, die Hij daartoe verkoos en riep, het bevel, om bijeen te roepen, te vergaderen, zonder aanneming des persoons, zonder onderscheid van geslacht, van stand, van volk, — bijeen te roepen, om te vernemen het Woord van Gods Zoon. Wat zich nu verontschuldigde, dat verontschuldigde zich. Wat niet wilde komen, bleef weg. Maar wat in de hoeken en bij de heggen en op de weg lag, dat kreeg een haak in zijn binnenste, bittere nood, honger en dorst, een diep gevoel van dood en ellende, ten einde zoo toebereid te worden, om Gods Woord gaarne aan te nemen. Het Woord van Gods Zoon nu luidt aldus: „Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe!” Zoo hebben van ouds her de boden des Heeren menschen vergaderd en hebben hun het Woord gebracht en hebben door het Woord de menschen tot den Zoon Gods gebracht. Zoo hebben deze menschen van den Zoon Gods zelven vernomen, wat de Vader Hem, den Zoon, van eeuwigheid af heeft gezegd. Zoo is dan nu volgens onze belijdenis Gods Zoon Gode gelijk. Hij, de Erfgenaam, zegt: Wie Mij ziet, ziet den Vader, wie Mij hoort, hoort den Vader; wie Mij liefheeft, heeft den Vader lief; wie in Mij gelooft, gelooft in God. Gij gevoelt het: in deze belijdenis ligt iets wonderbaars. De Zoon Gods, de Koning der koningen, de Heere der heeren, de Eeuwige, Heilige en Rechtvaardige, daalt neder van Zijn hooge troon, om ons, verlorenen menschenkinderen, die de Vader gegeven heeft, aan te zeggen: Ik sterf voor u, Ik draag alles voor u, Ik ben voor u Borg en betaal alles voor u, Mijn gebed voor u zal nooit ophouden, Mijne offerande komt u geheel ten goede; Mijn regeeren is een regeeren, om van u te weren, al wat u zou kunnen schaden, een regeeren tot uw eeuwig welzijn. Geeft u aan Mij over, aan Mijn wil, gelooft alleen, zoo als gij zijt, blijft niet in uw zonde liggen en vertwijfelt niet. Ik ben geen Koning, om over u de staf te breken, neen, het gekrookte riet zal Ik niet verbreken en de rookende vlaswiek niet uitblusschen. Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, — die uzelfen niet kunt helpen, en niet meer voort kunt! — In zulk een regeeren van Gods Zoon ligt toch iets wonderbaars. Hij roept de menschen te zamen. Dat heeft Hij gedaan van het eerste oogenblik aan, dat de mensch was gevallen, tot nu toe. Nu heeft God de Vader overal de Zijnen, die

God op het oogenblik niet kennen, die op het oogenblik nog in zonde en onreinheid leven, die op het oogenblik nog God en Christus hoonen, wien de genade een ware gruwel is, die naar menselijke gedachten noch van hun zonden, noch van hun vermeende goede werken kunnen afgebracht worden. Maar zij liggen toch onder het zegel der uitverkorenen. Dezen zijn overal verspreid, van de Noordpool tot de Zuidpool, van de opgang der zon, bij de verstaafgelegene eilanden, tot aan haar ondergang. Denkt toch niet, dat Zijn Gemeente beperkt is tot één plaats, neen, zij is overal. Allereigen heeft de Zone Gods Zijn Gemeente. Hij doet niet, zooals de menschen, die denken: *Wij* zijn uitsluitend de Gemeente, wij hebben alleen het ware geloof en alle anderen niet, — neen, zoover de wereld reikt, zien Gods Vaderoogen en kent Hij de Zijnen. En zoo ver de wereld reikt, is Christus Koning en zendt Hij, heeft Hij gezonden en zal Hij zenden Zijn boden, om Zijn bevelen te brengen, het bevel van de gehoorzaamheid des geloofs. De Zoon Gods komt dus en vergadert Zijn Gemeente uit het gansche menselijke geslacht, onverschillig hoe de menschen zijn en er uitzien. Er wonen op aarde menschen, bij wier aanblik men zou vragen: Hoort dat schepsel in de zee of op het droge tehuis? Maar ook zulken heeft de Zoon Gods gekend. Hij vergadert zich de Zijnen uit het gansche menselijke geslacht. Hij heeft in Zijn vat reine en onreine dieren, en zegt: „Petrus, sta op, slacht en eet!” Petrus bedankt wel, maar hij moet er toch aan en het laken met al de onreine dieren wordt niet in de hel geworpen, maar opgetrokken in de hemel! — Uit het gansche menselijke geslacht dus, — ja, ziet daarover eens, wat geschreven staat Openb. 5 : 9: „En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie”.

De Zoon Gods vergadert zich deze Gemeente, (het zij nog eens herhaald), omdat zij door God den Vader ten eeuwigen leven uitverkoren is. Versta dus de uitdrukking „uitverkoren Gemeente” niet in deze zin, als ware het een aparte heilige Gemeente. Neen, het is alleen Gods vrije barmhartigheid en genade, die haar heeft uitverkoren, opdat zij staande blijve; want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk. God verkiest dus, wat Hij verkiest, tot bekeering, tot geloof, tot heiligheid, tot eeuwig leven, zoodat dus het gansche leven niet afhangt van den mensch, maar van de vrije verkiezing en de ontferming van God. Dat een kind ten doop wordt ge-

bracht, dat een jongeling bekeerd wordt, bij Gods Woord blijft en zalig wordt, dat is alles Gods werk. Zijn gave en genade.

Deze Gemeente vergadert de Heere Jezus Christus, de Zone Gods, voor zich. Hij is de Koning. De Vader heeft deze Hem gegeven. Hij zal veel volk hebben. Zoo gaat Hij dan in de strikken des duivels en in de kuil des doods en in de afgrond der hel en in de kerker der wereld. En ruikt de gegebenen des Vaders uit door Zijn machtige boodschap. Want Zijn Woord is een Woord van kracht tot zaligheid. En door Zijn geweldige liefde trekt Hij de Zijnen tot zich, onderwerpt hen aan Zijn regeering, aan Zijn scepter der rechtmatigheid, zoodat de schrikkelijkste vijanden van den Heere Jezus de trouwste vrienden worden, die vrouw en kind, huis, hof, eer en alles voor den Heere Jezus verlaten. Vandaar, dat gij belijdt: Ik ben niet mijns, maar ik ben het eigendom van mijn getrouwen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hij heeft mij gekocht, vrijgekocht uit de slavernij der zonde en des duivels. De Gemeente is dus de Gemeente van onzen Heere Jezus Christus en als Gemeente is zij de Bruid van onzen Heere Jezus Christus en is Hij haar Bruidegom. Als zoodanig beschermt Hij ook de Gemeente. Want omdat de Gemeente door God den Vader uitverkoren is, haat haar de wereld en de duivel. De wereld kan het niet dulden, dat God de Vader zich een Gemeente zou hebben uitverkoren en de duivel houdt staande, dat de mensch een vrije wil heeft en dat hij, als hij maar wil, zich wel kan bekeeren en zalig worden. Doch dat doet hij, om God Zijn genade te ontnemen, opdat het geen vrije ontferming zou zijn. En ik zou nog zeggen, de duivel heeft gelijk: gij kunt, — maar wilt gij? Ik heb nog nooit iemand gezien, die verder gekomen was met zijn vrije wil dan dat hij de schapen van den Heere Jezus doodde, uit haat tegen de vrije genade. De Heere Jezus beschermt dus Zijn Gemeente, omdat Zijn Naam gehaat is in de wereld en Zijn Bruid ook. De wereld heeft gezworen haar te zullen doden, daarom neemt Hij haar in Zijn genadige bescherming. Dikwijls gaat het met haar door vuur en water heen, door droefenis en nood en bittere tranen, door zonde en schande en allerlei lijden heen. En de Bruid wordt vaak door den duivel voor de rechterstoel der wet gesleept en daar veroordeeld. Doch daar komt haar Bruidegom altijd weer voor haar op met Zijn bloed en de duivel moet wijken. Christus beschermt dus Zijn Gemeente. Hij vergadert haar als Profeet, Hij beschermt haar als Koning, Hij bewaart haar als Koning en Hoogepriester. Waar Hij haar be-

waart, daar is bij ons de belijdenis, dat zij zichzelf niet bewaren kan. En dat kan zij ook niet. Als een vrouw alles aan den man overgeeft, of, zelf arm zijnde, met een vermogend man is getrouwd, dan verwacht zij alles van den man en is met den man rijk. Met den man kan zij, als de rekeningen komen, de schulden betalen, maar van zichzelf kan zij geen penning betalen, zich geen eten en drinken of kleeren verschaffen; — gelijk in het lichamelijke zoo is het ook in het geestelijke: haar Koning en Hoogepriester onderhoudt haar, geeft haar Zijn eigen lichaam te eten en Zijn eigen hartebloed te drinken, geeft haar alles, wat Hij heeft, en troost haar met het erfdeel des Vaders.

Nu komt verder de vraag: *Hoe* vergadert, beschermt, onderhoudt Hij de Gemeente? Dat doet Hij door twee dingen, waarvan het tweede nooit gezien, doch wel ondervonden wordt, en dat is: Zijn Geest. Waar de boodschap verkondigd wordt, daar is ook Zijn Geest werkzaam, niet bij allen, maar bij de uitverkorenen, om op Gods dag, tijd en uur het hart te verbreken. Om dus de ooren te openen, opdat er acht gegeven wordt op 's Heeren Woord, zooals wij lezen van Lydia, de purperverkoopster, wie de Heere het hart opende, zoodat zij acht nam op hetgeen door den bode van Jezus Christus, door Paulus, gezegd werd. De Geest komt dus te gelijk met de prediking, verbreekt en verbrijzelt het hart, opdat er eerst komt waarachtige kennis van eigen verkeerdheid en verlorenheid; opdat er geboren worde een verlangen om te weten, of er nog mogelijkheid bestaat, om behouden te worden. En wanneer zoo geluisterd wordt naar de prediking van wat de Heere Jezus voor arme zondaars, voor ellendigen en verlorenen is, dan zorgt de Heilige Geest ook, dat men met de inwoners van Samaria kan zeggen: Wij gelooven niet meer, omdat gij het ons zegt, maar omdat wij het zelf hebben ervaren. Zoo vergadert de Heere zich dus een Gemeente door Zijn Geest, d.i. door de Heilige Geest, die Hij heeft verworven en die de Vader Hem heeft beloofd. Dat is *nu* het middel, waarvan ik zeide: Het wordt niet gezien, maar ondervonden, gelijk geschreven staat: „De Geest Gods getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn”. — Nu komt Zijn Woord. Het Woord wordt gehoord, gehoord door allen, die samenkomen. Het Woord wordt verder gedragen, — ik zou haast zeggen: de duivel moet er nog aan meehelpen. De duivel tracht het Woord belachelijk te maken, doch ook dan zijn er wijze en verstandige menschen bij, die het goede eruit vinden en mede-

nemen. Allen, die samengekomen zijn, hooren het Woord, maar niemand hoort het inderdaad, tenzij de Heere het oor opent. Doch gehoord moet het worden, want het geloof is uit het gehoor. En nu is het Woord hun, wien de Heere genade geeft, d.i. die niet komen als bloote Zondags-Christenen, maar die komen als een gansch ellendig, beroofd en geplunderd volk, als diep ongelukkig, — hun, zeg ik, is wat zij hooren, een kracht Gods tot zaligheid. Daar werken Geest en Woord steeds samen. En wat de Geest spreekt en getuigt, is in overeenstemming met het Woord en nooit er onder of er boven. De geesten zullen beproefd worden, of zij zijn naar de maat van het geloof, d.i. naar het Woord. Nu zegt de Catechismus: door Geest en Woord, niet door de Geest alleen, dat zou dweperij zijn. Niet door het Woord alleen, dat zou materialisme zijn. Het gepredikte Woord is het Woord van een grooten Koning. Christus vergadert Zijn Gemeente en volbrengt de Raad des Vaders, wanneer, zooals en waar Hij wil. Daarom is het niet goed het Woord, de prediking te verzuimen, men moet bedenken, dat Christus een wonderlijk Profeet is: vandaag is Hij hier en morgen of over honderd jaar — ik weet niet waar. Hij houdt zich niet zoolang op één plaats op. Daarom moet men wel toezien, dat men de prediking niet verzuimt en niet denkt: Ik heb het Woord ook thuis. Want onze jongemenschen, die voor Parijs liggen ¹⁾, klagen nu en verlangen naar het Woord. En toen zij nog hier waren, konden hun ouders hen dikwijls slechts met moeite des voormiddags naar de kerk krijgen. Als de Koning Zijn Gemeente vergadert, beschermt en onderhoudt, straft Hij ook te gelijker tijd, want Hij wil als zoodanig geëerbiedigd worden. En terwijl Hij de Gemeente vergadert en in Zijn schuur brengt, werpt Hij de geheele wereld overhoop, koningen en vorsten, steden en landen. Dat is Zijn wijze van doen.

Christus vergadert Zijn Gemeente in de eenigheid van het ware geloof, dat is: allen, die de Heere Jezus Christus door Zijn Geest en Zijn Woord bekeert, krijgen één hart, want zij allen hebben, zij het ook met kleinere of grootere verschillen, één weg. Zij worden allen opgevoed, om mij zoo eens uit te drukken, in de Kreupelstraat, d.w.z. zij zijn allen een arm en ellendig volk, dat slechts weet te getuigen van de rijkdom der liefde en genade, die zij vinden in het Woord van hun cenige Profeet; waarom zij zich gedurig tot Hem begeven met de

¹⁾ Fransch-Duitsche oorlog, geëindigd met de vrede van 10 Mei 1871.

bede om leven en genade, troost en licht. En zij belijden van het Woord: „Het is begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud, en zoeter dan honig en honigzeem”. Er kan onmogelijk verschil van geloof bestaan. Daarom komt, wanneer er kinderen ten Doop worden gebracht, de vraag tot de ouders, of zij de leer der zaligheid, gelijk die in het Woord Gods van het Oude en Nieuwe Testament vervat is en in de Christelijke Kerk geleerd wordt, belijden de waarachtige en volkomen leer der zaligheid te zijn. En verder: of zij de kinderen in de voorgedachte leer, dat is dus: in de eenheid van dat ware geloof willen onderwijzen. Het gaat hier niet om wat deze of gene Gemeente misschien in het bijzonder leert, maar hiervan spreek ik: „Ik geloof in God, den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde, enz.”, — dat men blijve bij de Twaalf Artikelen. Alzoo vergadert, beschermt en onderhoudt de Heere Zijn Gemeente, die de Vader ten eeuwigen leven heeft uitverkoren, van het begin der wereld tot aan het einde, in eenheid van het ware geloof.

Nu gaat het echter om de toepassing op onszelf.

Wij komen nu, onze beschouwing voortzettende, terug op de leer van de heilige, algemeene, Christelijke Kerk en het geloof aan deze leer; en wel hoofdzakelijk op de toepassing daarvan op onszelf.

„Kerk” of „Gemeente” is een en hetzelfde. Het woord „kerk” is een Grieksch woord en wordt gebruikt, als bijv. een koning of de raad van een stad de burgers bijeenroept, om de wil of de wet van de raad te hooren, opdat niemand daaromtrent onwetend is. Als nu zoo de burgerschap samenkam, noemde men dat: Kerk of samenroeping. Later bezigde men dit woord voor de samenroeping van den Heere Jezus. En zoo noemde men die dan „Kerk”, — *κυριακή*, — dus wat des Heeren is. En later gebruikte men dit woord ook voor het huis, waar men bijeenkwam, en voor de bijeenkomst zelf.

Ik moet het herhalen, dat deze Kerk heilig is, omdat zij uit de gansche menschenmassa samengeropen en van de wereld afgezonderd is. Zij is dus heilig tot heilig gebruik des Heeren. Heilig dus, omdat Hij haar heiligt, gelijk de Heere Jezus tot Zijn discipelen zeide: Gij zijt rein om het Woord, dat Ik tot u gesproken heb. — Deze Kerk of Gemeente — Gemeente heet zij doorgaans in de Heilige Schrift — heeft altijd bestaan, van het paradijs af. Zij heeft nooit opgehouden te bestaan en zal nooit ophouden, tot aan de dag des gericht. Zij heet *Christelijk* wegens haar belijdenis en omdat zij gebouwd is op de

eenige grond, die gelegd is, op de Rots Christus. Verder heet de Kerk *algemeen* of ook „katholiek”. Het is zeer verkeerd, de valsche Kerk katholiek te noemen. Zij is dat niet. Katholiek wil zeggen: algemeen. Het geloof, dat wij belijden, dat ons gepredikt wordt, wordt in de geheele wereld beleden. Daar is de eenheid van het ware geloof. Om u dat duidelijk te maken, wijs ik u er op, dat aan hetzelfde, wat u gepredikt wordt, zich de zwarte broeders in Amerika en velen in Azië verkwikken. En de Boheemsche Kerk jubelt er thans over, dat zij nu ook deze prediking heeft in haar taal, zoodat, terwijl gij verzuimt er voor te zorgen, dat uw kinderen eenmaal de gedrukte preeken hebben en krijgen en gij ze laat liggen, — de arme Bohemers hun laatste geld uitgeven om deze prediking te hebben. Van de Noordpool tot de Zuidpool, overal vinden wij menschen van hetzelfde geloof. Zoo is de Kerk algemeen en zal zij algemeen blijven. De Heere Jezus heeft in de geheele wereld Zijn volk. Dit volk behoeft ons niet bekend te zijn. Zoo menigeeen gaat eenzaam en verlaten zijn weg en denkt de eenige ziel te zijn in zijn plaats, totdat de Heere Jezus doet zien, dat Hij in diezelfde plaats er nog meer heeft, die Zijn eigendom zijn. De Heere Jezus heeft overal de Zijnen. Zoo is dus de Kerk algemeen, dat is naar het Grieksch: katholiek. De Kerk is waar of valsch. Wáár is zij, als zij des Heeren is. Valsch, als de Heere haar niet kent. De Kerk is zichtbaar of onzichtbaar. Zichtbaar als vergadering voor de oogen der menschen, waar openlijk des Heeren Woord gepredikt en Doop en Avondmaal naar Zijn instelling bediend wordt. Onzichtbaar, wat betreft den verborgen mensch des harten. De Kerk is een strijdende, voor zoover zij strijdt tegen duivel en wereld, tegen vleesch en bloed. Zij is een triumfeerende Kerk, voor zoover zij hierbeneden nooit ten onder gaat, al heette het ook dikwijls, dat de Naam van Christus uitgedelgd was. Zij komt altijd weer op. En ook in haar leden in het bijzonder is een voortdurende strijd; maar terwijl steeds de toevlucht wordt genomen tot de genade, is er nochtans overwinning op overwinning bij schijnbare nederlaag. En verder is zij een triumfeerende Kerk, als zij eenmaal uit deze tabernakel verlost en in het Jeruzalem daarboven overgezet is, waar zij de eeuwige overwinning van den Heere Jezus Christus viert en God dankt, dat Hij haar de overwinning heeft geschonken door Christus.

De kenmerken der ware Gemeente zijn: de ware levende prediking van Gods Woord, waarbij de mensch op het diepst

vernederd en de genade op het hoogst verhoogd wordt. Voorts worden in de ware Gemeente de Sacramenten naar de instelling van Christus met een blijmoedig en dankbaar geloof bediend. En eindelijk wordt in deze Gemeente een ernstige, verstandige, rechtvaardige, liefdevolle tucht gehandhaafd. Verder is een kenmerk der ware Kerk, dat zij niet heerscht, maar Christus laat regeeren als het waarachtige Hoofd. Het kenmerk der valsche kerk daarentegen is, dat zij regeeren wil over het Woord en de Sacramenten, het gebed en de gewetens. Het onderscheid tusschen de Kerk des Heeren en de wereldlijke regeering is, dat de Kerk zich in alle dingen, die niet tegen Gods Woord zijn, aan de wereldlijke regeering onderwerpt met een gehoorzaamheid en een trouw, die de wereld niet kent. Doch de Gemeente des Heeren heeft maar één Wetgever en maar één Wet, waarnaar zij zich richt. Zij maakt geen nieuwe wetten. Zij heerscht niet over de menschen, wat het dagelijksche leven betreft; in die dingen zal regeeren de koning, de burgemeester en de andere overheden en moet wet en gebod, waardoor de uiterlijke tucht gehandhaafd wordt, in eere gehouden worden. Wat dus het lichaam en het aardsche goed betreft, daarmee heeft de Gemeente niets te maken, maar het gaat haar om het leven der ziel, dat daarvoor gezorgd worde. En wat dan het lichaam betreft, daarvoor zorgt de ongeveinsde broederlijke liefde, doch niet door gebod, wet, dwang en dergelijke. Zoo min nu degenen, die bij de zondvloed niet in de ark kwamen, behouden werden, zoo min worden diegenen behouden, die niet komen tot de Gemeente des Heeren Jezus Christus, zoodat wij met recht zeggen: Buiten de Gemeente des Heeren Jezus Christus, waar het zuivere Woord gepredikt wordt, voor de bediening der Sacramenten zorg wordt gedragen en de tucht gehandhaafd wordt, is er geen zaligheid, — gij moogt daarvan droomen, wat gij wilt.

Nu komen wij echter op *de toepassing dezer leer*. De toepassing van deze leer en van hetgeen wij daarvan gelooven is vervat in de laatste woorden van het antwoord op de 54ste vraag van onze Catechismus. Nadat de leerling beleden heeft te gelooven, dat de Zone Gods zich uit het gansche menschelijk geslacht een Gemeente, ten eeuwigen leven uitverkoren, door Zijn Geest en Zijn Woord in eenheid van het ware geloof van het begin der wereld tot het einde vergadert en dat Hij, de Zoon Gods, haar ook beschermt en onderhoudt, — volgt nu verder de belijdenis van *dit* geloof: „*dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig zal blijven*”. Het gaat dus om het per-

soonlijk geloof. Nu zegt de Catechismus en wij hebben dat wel ter harte te nemen: *ik* geloof dit. Hij zegt niet, wat anderen van mij gelooven en hij spreekt ook niet van hetgeen ik gevoel of bevind, maar hij zegt: *ik geloof*. En dan volgt er ten eerste een zijn, ten tweede een blijven. Een zijn: dat ik een levend lidmaat ben. Een blijven: dat ik dat eeuwig zal blijven.

Laat ons met betrekking tot dit: „Ik ben een levend lidmaat der Gemeente”, opslaan, wat de Apostel Paulus in zijn Brief aan de Galaten schrijft, Hoofdstuk 2 : 19—21. Daar zullen wij vinden het verschil tusschen leven en dood. De Catechismus zegt niet enkel, dat ik een lid der Gemeente ben. Een lid der Gemeente van Christus wordt men door de belofte, die de Heere aan Abraham en aan alle geloovigen gaf: „Ik zal uw God zijn en de God van uw zaad en de God van het zaad van uw zaad na u”. Door het eeuwig Verbond dus, niet door de geboorte op zichzelf, maar door het Verbond, dat God met de geloovigen maakt. Niet alsof de genade een erfgoed is, neen, de genade komt van het Hoofd, Christus, op Zijn leden. Men wordt geen lid der Kerk door de Doop, maar door de Doop wordt men van de Heidenen onderscheiden. Ook niet door de belijdenis wordt men een lid der Gemeente. Want wij belijden, dat de kinderen der geloovigen in de Gemeente *zijn* en bijgevolg gerechtigd, om gedoopt te worden en als zoodanig leggen zij dan ook hun belijdenis af, na in de goede leer onderwezen te zijn. Daar is het dan alleen God, den Alwetende, bekend, wie dat nu zijn, die Hij met kracht tot het eeuwige leven roept. Wij hebben hier ten aanzien van het uiterlijke wel te letten op wat wij lezen: een zaaier ging uit, om te zaaien, hij zaaide op vierderlei akker, maar slechts van één kwam er dertig-, zestig- en honderdvoudige vrucht. Iemand kan in de Gemeente zijn als een huichelaar en zichzelf toe-eigenen, wat hem niet gegeven is en wat hij zelf niet gelooft. Men kan in de Gemeente ook een lid zijn, doch een lid, dat dood is. Nu gaat het er echter om, dat ik weet, dat ik een levend lid der Gemeente ben. Om dat te weten en te gelooven, moet er iets met u gebeurd zijn, er moet bij u plaats gevonden hebben, wat wij noemen: verandering des harten, bekeering, wedergeboorte. Daarvan schrijft de Apostel Paulus op de straks genoemde plaats, vers 19: „Ik ben door de wet aan de wet gestorven”. Daar hebt gij een levend lid. Wat opgevoed wordt in de zichtbare Kerk, in de Gemeente des Heeren, dat wordt alzoo opgevoed, dat hem de heiligheid en rechtvaardigheid Gods wordt voorgehouden en de allerheiligste eischen der wet.

Het eerste, wat iemand, die begint te leven, dan doet, is, dat het hem ernst wordt, Gods gebod te houden, daarnaar te doen, niet te zondigen, totdat de ziel tot de overtuiging komt, dat zij al zondiger wordt en met de wet niet meer voort kan. Nu werkt zij zich dood bij de heilige wet, die zij eerbiedigt. Zij doodt de wet niet, maar zij sterft bij de wet. Alle kracht verliest zij, zij kan niet meer leven, zij werkt zich de dood, zij overwerkt zich in de veelheid harer wegen. Zoo sterft zij dan, ten einde nu voor God te leven, wat zij te voren in het vleesch en in de eigengerechtigheid leefde. Zoo komt zij met Christus aan het kruis, zoodat zij een jammerlijke gestalte wordt, evenals Christus aan het kruis een jammerlijke gestalte is. Bij een levend lid der Gemeente heeft het eigen leven opgehouden. Een levend lid heeft zijn eigen leven weggeworpen, want het is zondig. Het kent geen ander leven dan het leven van Christus. Christus met Zijn bloed, Zijn gerechtigheid en heiligheid, Zijn genade en ontferming en met Zijn Geest leeft in hem, zoodat het van nu aan steeds zijn toevlucht neemt tot den Levensvorst, tot den Boom des levens, dat is: tot Christus. Wat dus een levend lid der Gemeente van Christus hier in het vleesch leeft, dat leeft het zoo, dat het eens voor al gelooft in Christus, zooals Paulus hier zegt: „Hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof in den Zoon van God, die mij liefgehad heeft, en zichzelf voor mij overgegeven heeft”. D.w.z. ik weet niets dan dit eene: Jezus heeft mij liefgehad en mij gekocht met Zijn bloed, ja, zich voor mij overgegeven. Zulk een levend lidmaat drijft dus op genade en altijd weer op genade, zooals de Apostel zegt: „Ik doe Gods genade niet te niet: want indien de rechtvaardigheid door de wet is”, — als ik door mijn doen, door het volbrengen der wet rechtvaardig en zalig moet worden, — „zoo is dan Christus tevergeefs gestorven”. Wat door zijn doen zalig wil worden, verwerpt de genade, maar wat zonder genade, genadeloos is, ziet af van alle gerechtigheid en heiligheid der werken en weet van niets anders dan dit: Christus is voor de zonde gestorven. Daaraan houd ik mij, en ik weet van niets anders dan van genade. Zoo is de ziel een levend lid der Gemeente geworden. Christus, de Zone Gods, heeft Zijn boden gezonden. Dezen hebben de boodschap van Christus gebracht, en de ziel is gekomen. God weet uit welke hoek, uit welk moeras, uit welke kuil, dat weet de ziel en niemand buiten haar. En toen heeft de ziel het eerst niet zoo maar kunnen aannemen, dat het bloed des Lams het alleen doet, maar zij wilde voor het Lam arbeiden en noemde dat dankbaarheid,

doch er kwam niets van terecht, zij moest het opgeven en zoo heeft zij dan ten laatste gezegd: „Uw bloed, dierbaar Lam, is het alleen!”. En de Geest der genade neemt intrek in de ziel, zoodat zij uitroept: „O, wat hoor ik: *genade, genade!*” en de Heere kwam in het hart, dat Hij eerst verbrijzeld had, met de belofte: „Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn genade zal van u niet wijken, en het Verbond van Mijn vrede zal niet wankelen in eeuwigheid” (zie Jes. 54 : 10). En de ziel, aangeblazen door de Geest, werd geworpen op deze belofte, om haar te omhelzen. En zoo leeft dit levend lid van nu aan van de beloften, die God de Heere heeft gegeven en die alle waar zijn in Christus Jezus.

Ik zeg dit, omdat velen voor dit antwoord staan en wel de moed hebben, om deze leer te belijden, maar niet de moed om te zeggen: Ik geloof, dat *ik* daarvan een levend lidmaat ben. Om te weten of gij een levend lidmaat der Gemeente zijt, hebt gij uzelf te onderzoeken of gij uw groote dood gevoelt — of gij de doorn voelt in uw vleesch — of gij uzelf aanklaagt vanwege uw groote dood — of het u niet benauwd en bang om het hart is. Of dus dit lied in uw ziel zingt:

Gij zijt, o Jezus, t'allen tijd
Alleen mijn hoop op aarde;
Ik weet, dat Gij mijn Heiland zijt,
Geen and're troost heeft waarde.

Een levend lid heeft dus al het leven in en door het Hoofd. En van het Hoofd uit gaat het in de leden, die allen te gronde zouden gaan, als niet het Hoofd door Zijn bloed het leven onderhield. Wilt gij weten, of gij een levend lid der Gemeente zijt, zoo houd in gedachtenis het woord „ik geloof” en roep: „Ik geloof, kom mijn ongeloofigheid te hulp!” Zie op Jezus en niet op uzelf, klaag Hem uw groote dood. Kom tot dezen Koning, als het u bang is en zucht tot Hem: Ach, wilt Gij U over mij ontfermen? In mij is niets! Ik kan niets brengen, ik kan niets zijn! Wilt Gij mij genadig zijn, dan zal ik Uw genade niet verwerpen, maar leven en sterven op vrije genade.

En nu nog het tweede: zulk een levend lid zal ik eeuwig *blijven*. Deze troost ligt in de krachtige roeping, waarmee God de ziel roept. De ziel weet: dat heeft God gedaan. Dat heeft de eeuwige God gedaan, daarom is het dan ook een eeuwig leven. De blijdschap over de vergeving der zonden, als zij in het hart ontstaat, is een blijdschap: — wie haar kent, weet, dat zij is

van eeuwigheid tot eeuwigheid. Dan gaan wij voorts naar Golgotha en zien daar een eeuwiggeldende betaling, wij zien Christus opgestaan en zien een eeuwige overwinning over dood en duivel, hel en wereld. Wij komen aan het Pinksterfeest en leeren: deze Geest, die alzoo troost, blijft bij mij in eeuwigheid, gelijk de Heere Jezus gezegd heeft. Om te weten: ik sterf niet, ik zal eeuwig leven, gaat ge niet de cel van uw eigen hart binnen, maar ge gaat tot Gods Woord. Dikwijls verlangt iemand in zijn benauwdheid naar troost. Dan moet het Woord Gods het leven onderhouden. Dikwijls wordt er geweend: „Troost mijn ziel nog éénmaal, dan zal ik nooit weer twifelen! Doe mij nog éénmaal zien, dat Gij mijn Jezus zijt, en ik zal niet meer tegen U zondigen”. De Heere Jezus komt altijd tot de oprechten, die zichzelf aanklagen en veroordeelen, met Zijn troost, die men vindt in Zijn Woord. En hoe gaarne hooren wij dan, wat Paulus schrijft Rom. 8 : 28 vv.: „Wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen” — let wel alle dingen, ook de dwaasheden, die gij hebt begaan, ook de zonden, waarmee gij u zoo schrikkelijk hebt bezondigd, ook de nood, de strijd, het lijden in alles, wat dit leven betreft, — wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen „medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn”. Naar dit voornemen namelijk: Het zal alles genade zijn, en wat de genade niet van harte wil aannemen, dat kan Ik niet gebruiken, niet zalig maken! „Want die Hij te voren gekend heeft”, — naar dit voornemen — „die heeft Hij ook verordineerd aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn”, — in Zijn lijden en in Zijn heerlijkheid, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen”: — dus hun Hoofd. „En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft” — ja, wat heeft Hij gedaan? — dezen heeft „Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft”, — wat heeft hij dezen gedaan? — „dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt. Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?” — En verder Vers 38: „Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel” — het zij, wat het wil, — „ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.” En we-

derom zegt de Heere: „Gij nu, o Mijn schapen, schapen Mijner weide! gij zijt menschen; maar Ik ben God!” (Ezech. 34 : 31) En Joh. 10 : 27—29 lezen wij: „Mijn schapen hooren Mijn stem en Ik ken dezelve en zij volgen Mij. En Ik geef hun het eeuwige leven. En zij zullen niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders.” Amen.